

גופי השימור המרכזיים בישראל

מינהל התכנון – צוות שימור ארצי

מינהל התכנון פועל משנת 2006 לקידום נושא שימור מבנים ואתרים באמצעות "צוות שימור ארצי", הכולל נציגים של לשכות התכנון המחוזיות, יועצי שימור ונציגי גופים וארגונים העוסקים בשימור. מטרתו של צוות שימור ארצי הן: פיתוח חזית הידע המקצועי כולל גיבוש פתרונות ומדיניות בראיה רב מערכתית והטמעתה במערכת התכנון; קידום ושכלול כלים וסטנדרטים לקידום השימור באמצעות הנחיות, הדרכות, שינויי חקיקה וכד' בהתבסס על ידע מקומי ואמנות בינלאומיות; יצירת מסד נתונים עדכני על ידי ריכוז מידע לגבי תכניות ורשימות שימור; מעקב אחר יישום מדיניות התכנון בועדות המקומיות ובלשכות התכנון המחוזיות; מיסוד קשרי מחקר; חיזוק התיאום בין הגורמים השונים העוסקים בתחום השימור; בקרה על יישום התוספת הרביעית לחוק ברשויות המקומיות.

<http://www.pnim.gov.il/>

המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל, ע"ר

המועצה הוקמה בשנת 1984 והיא פועלת לשיקום המבנים והאתרים ההיסטוריים והצבתם למען הדורות הבאים, כאבני דרך להתיישבות בארץ ישראל. מטרות המועצה:

1. איתור והצלת מבנים ואתרים היסטוריים, המייצגים את ראשית ההתיישבות והקמת מדינת ישראל.
2. שיקום ושימור הנכסים ההיסטוריים והעמדתם לטובת הציבור.
3. חינוך לשימור המורשת הבנויה של ארץ ישראל תוך הקניית ערכי זהות והזדהות.
4. ייזום תהליכי שימור במסגרת התכנון המוניציפאלי, בשיתוף התושבים ומינוף הכח הציבורי ליישום התפיסה.
5. גיוס נאמני שימור וחשיפת הציבור הרחב לנכסי המורשת, באמצעות ימי עיון וסיורים.
6. הנעת תהליכי חקיקה לשיפור ההגנה על מבנים ואתרים.

<http://www.shimur.org/index.php>

רשות העתיקות, מינהל שימור

מינהל שימור ברשות העתיקות הוקם בשנת 2009 מתוקף תפקידה של רשות העתיקות לשמר את נכסי התרבות והמורשת הבנויה בישראל. קדמו לו תחום שימור (1988) ומשמר המונומנטים במחלקת העתיקות (1948) ובאגף העתיקות והמוזיאונים (1955). המינהל מקדם את שימור המורשת החומרית בישראל בראייה ממלכתית. המינהל פועל, בין היתר, לגיבוש סטנדרטים מקצועיים ולהטמעתם בקרב הגורמים המעורבים בפעולות השימור בישראל, לקידום מערך פיקוח על תהליכי שימור, לפיתוח הכשרה מקצועית בשימור ולהטמעת החינוך לשימור. במינהל זרוע ביצועית העוסקת בפרויקטי שימור בכל רחבי הארץ.

<http://www.iaa-conservation.org.il>

רשות הטבע והגנים

רשות הטבע והגנים היא גוף ממשלתי שתפקידו להגן על הטבע, הנוף ואתרי המורשת בישראל. כדי למלא את תפקידה כראוי, פועלת רשות הטבע והגנים למען שלוש מטרות עיקריות:

1. שמירה על המגוון הביולוגי, המערכות האקולוגיות ונופי הארץ בגנים הלאומיים, בשמורות הטבע ובשטחים הפתוחים.

2. שמירה על אתרי המורשת בגנים הלאומיים ובשמורות הטבע וטיפולם למען קהל המבקרים.

3. הסברה וחינוך לשמירה על ערכי טבע, נוף ומורשת לשם הגברת מודעות הציבור לנושאים אלה.

רשות הטבע והגנים פועלת מכוחו של חוק גנים לאומיים ושמירת טבע, שאושר בכנסת באוגוסט 1963. על פי חוק זה קמו שתי רשויות ממשלתיות עצמאיות: רשות הגנים הלאומיים ורשות שמורות הטבע. שתי הרשויות אוחדו בשנת 1998 לרשות אחת – רשות הטבע והגנים.

<http://www.parks.org.il/>

הוועד הישראלי לאונסקו

פעילות הוועד מתמקדת בנושאים: חינוך לכל, תרבות, מידע לכל, מורשת עולמית, מדע ומדעי האדם והחברה.

הוועד הישראלי לאונסקו מעוגן ארגונית במשרד החינוך אך מעניק שירותים למשרדי ממשלה, רשויות ותאגידים ציבוריים, ארגונים לא ממשלתיים, החברה האזרחית.

מטרות הוועד: הגברת המודעות לעקרונות אונסקו; תיאום בין משרדי ממשלה וארגונים לא ממשלתיים; קידום יוזמות אונסקו; פיתוח עמדה ישראלית בתחומי העניין של אונסקו; השתתפות וייצוג בוועדות בין-ממשלתיות ובוועידות בין-לאומיות; שיתוף פעולה עם מדינות חברות

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/UNITS/Unesco>

איקומוס ישראל

עמותת איקומוס ישראל היא השלוחה הישראלית של ארגון איקומוס הבינ"ל. עיסוקה העיקרי של איקומוס הוא שימור והגנה על אתרי מורשה תרבותית. זהו ארגון לא ממשלתי, יחיד מסוגו, אשר מוקדש לקידום ויישומן של תיאוריה, מתודולוגיה טכניקות מדעיות בשימור מורשה ארכיטקטונית וארכיאולוגית. עבודתה של איקומוס מבוססת על עקרונות אשר נקבעו בשנת 1964 באמנה הבינלאומית בנושא שימור ושחזור של מונומנטים ואתרים - אמנת ונציה.

איקומוס מאגדת כיום למעלה מ 7,500 אנשי מקצוע מרחבי העולם. חברי איקומוס תורמים לשימור המורשת ולקידום ושיפור הסטנדרטים והטכניקות של שימור המורשה התרבותית לסוגיה השונים: מבנים, ערים היסטוריות, נופי תרבות ואתרים ארכיאולוגיים.

כארגון בינ"ל, מאגדת איקומוס מומחים מתחומים שונים התורמים ליצירת מאגר ידע בין תחומי. בין חבריה, ארכיטקטים, היסטוריונים, ארכיאולוגים, היסטוריונים של האמנות, גיאוגרפים, כלכלנים, משפטנים, אנתרופולוגים, מהנדסים ומתכנני ערים, המובילים את העיסוק והמחקר בשימור בארץ ובעולם.

איקומוס מייצגת לאונסק"ו בכל הקשור להערכת והכרזת אתרי מורשת העולמית, הכללת אתרים ברשימה הטנטטיבית וניטור אתרים אלה.

איקומוס פועלת ברחבי העולם באמצעות וועדות לאומיות המתפקדות במסגרת מדינותיהן, ומנגנון מרכזי היושב בפריס.

<http://www.icomos.org.il/>

הארגון הישראלי לשימור נכסי תרבות, ע"ר

הארגון קם בסוף שנת 2007 במטרה לקדם את מקצוע השימור (רסטורציה) בארץ ולהוות מקור לידע וסטנדרטים מקצועיים גם למוסדות ציבוריים וממשלתיים האחראים על שלומם של נכסי התרבות בישראל וגם לציבור הרחב.

חברי הארגון שואפים להנהיג נהלי עבודה גלויים ושקופים לכלל קהילת המשמרים בארץ ולאפשר לכל משמר באשר הוא להיעזר בידע ובניסיון המקצועי של עמיתיו; לקדם את המודעות לשימור בקרב הציבור ולסייע לאנשי הציבור הרחב לשמור ולטפל בצורה נכונה בחפצי האמנות והאומנות שבבעלותם; ולקדם מחקר ולימודי שימור אקדמיים בישראל כדי לאפשר לכל משמר בארץ למצות את הפוטנציאל שלו, בעבודה, בלימוד ובמחקר.

<http://conservation-israel.org.il/>